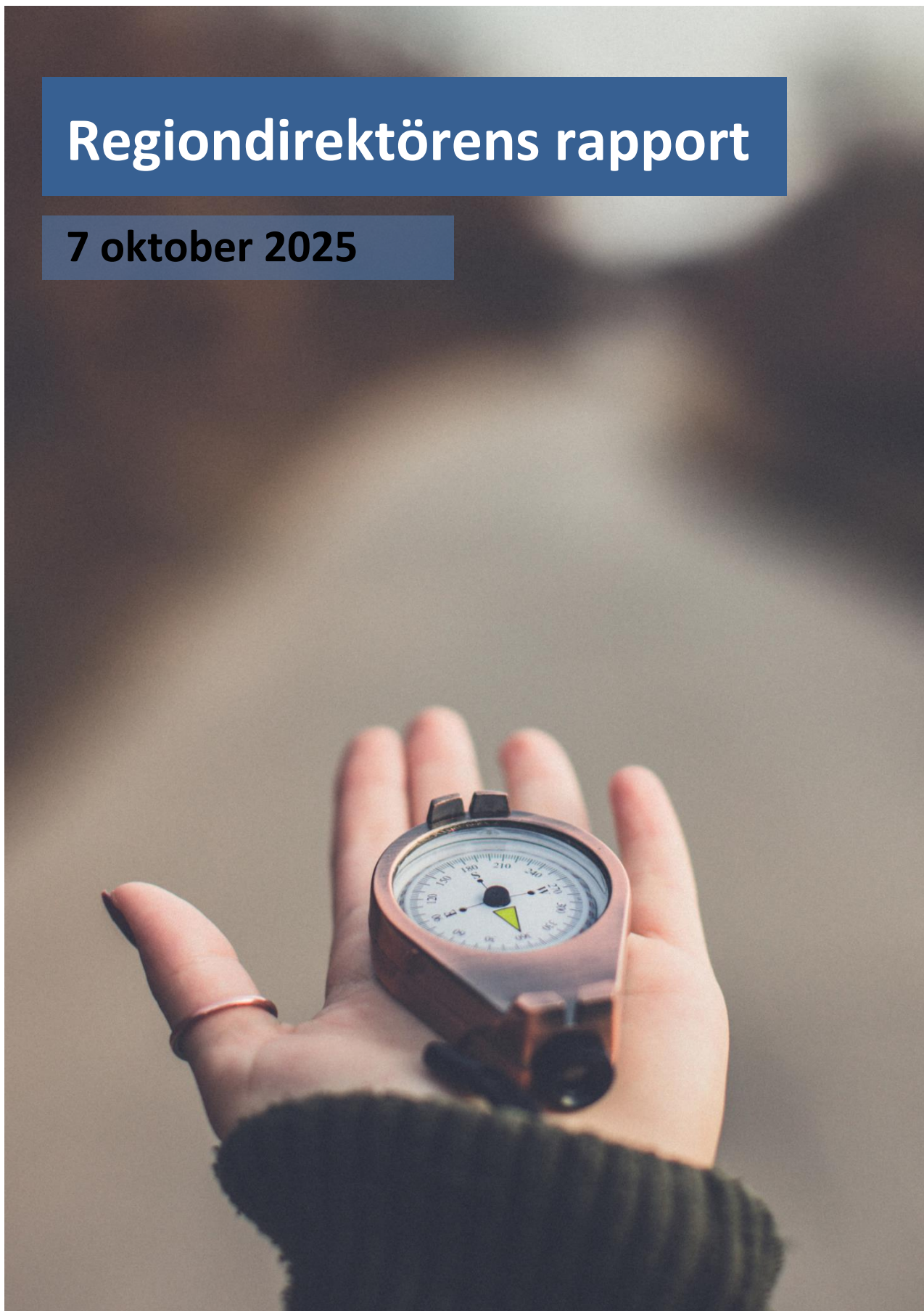

Regiöndirektörens rapport

7 oktober 2025

Innehållsförteckning

Inledning	3
Ekonomi	4
Divisionernas delårsrapporter	4
Aktuella händelser	8
Region Norrbotten i lokala medier	8
Avrapportering av pågående ärenden	9
Nytt patientövervakningssystem	9
Information från verksamheten	9
Division Medicin och akut omhändertagande	9
Division Opererande och diagnostik	11
Division Nära	13
Division Regionstöd	14
Regiongemensamt	14
Regionstaben	14
Hälso- och sjukvårdsavdelningen	14
HR-avdelningen	16
Ekonomiavdelningen	17
Hälso- och sjukvårdsnämnden	18
Regionala utvecklingsnämnden	18
Analysrapporter	18
Kärnämnen inom psykiatri	18
Bilagor	20

Inledning

I min rapport denna månad rapporterar divisionerna för första gången enligt vår nya organisationsstruktur (notera dock att divisionernas delårsrapporter nedan följer den gamla organisationsstrukturen). För division Medicin och akut omhändertagande berättar paramedicin bland annat om hur teamet för cancerrehabilitering utvecklar den interna samverkan för att hitta nya samarbetsformer. Det är även mycket glädjande läsning att regionen nu uppnår inklusionsmålet för cancervården, det vill säga att minst 70 procent av nya cancerfall utreds i ett standardiserat vårdförlopp.

Under division Opererande och diagnostik ger Bild- och funktionsmedicin goda exempel på hur uppgiftsväxling kan frigöra arbetstid. Två erfarna röntgensjuksköterskor har sedan i maj i år tagit över prioriteringen av datortomografiremisser vid Sunderby sjukhus – ett arbetssätt som lett till förbättrat patientflöde och ökad stabilitet i tidsbokningen. Vi kan även läsa om att förlossningsverksamheten i Gällivare nu kan erbjuda vattenförlossningar, något som efterfrågats av födande.

Psykiatrin, som nu återfinns inom division Nära, skriver om hur verksamheten i Sunderbyn har startat upp arbetsgrupper för att komma igång med specialpsykiatriskt omvårdnadsteam (SPOT) inom upptagningsområdet. Verksamheten har träffat flera olika SPOT-team i Västernorrland för att ta del av deras erfarenheter, men har även ett bra samarbete med enhetschef för SPOT i Piteå som bidrar med inspel och erfarenheter.

Division Regionstöd rapporterar om hur Fastigheter, efter sommarens värmebölja, startat upp en arbetsgrupp som kommer att arbeta med strategiska frågor kring behov av kyla i regionens fastigheter. Resultatet av arbetet kommer att ligga till grund för kommande reinvesteringsbehov.

Region Norrbotten skärper kraven på leverantörer ytterligare efter cyberattacken mot Adato-systemet, och stärker även de egna säkerhetsrutinerna. Det har gått ut ett informationsbrev om hur personuppgiftsincidenten påverkar såväl tidigare som nuvarande regionanställda och viktiga saker att vara vaktsam på framöver.

Slutligen vill jag rikta ett varmt tack till alla medarbetare för helt fantastiska insatser i samband med den stora vattenläckan på Kalix sjukhus. Tack vare en otrolig handlingskraft och samarbete mellan olika funktioner på Kalix sjukhus och med olika verksamheter i övriga länet, kunde akutmottagningen flyttas två gånger inom ett dygn och det akuta omhändertagande kunde fortsatt säkras för invånarna.

Ulrika Sundquist

Regiondirektör

Ekonomi

Divisionernas delårsrapporter

Division Funktion

Divisionens största utmaning är fortsatt att hitta lösningar för att säkra rätt bemanning för att kunna upprätthålla den vårdproduktion som krävs i hela länet och på alla sjukhus. Det handlar både om rekryterings- och arbetsmiljöinsatser men också nödvändiga investeringar i ny teknik för att möjliggöra automatisering av arbetsuppgifter.

Divisionens produktion är till stor del efterfrågestyrd, det vill säga beror på hur många inkommande remisser för röntgenundersökningar, laboratorieanalyser eller operationer som kommer från övriga verksamheter, men påverkas också av den egna kapaciteten. Tillgängligheten till både Laboratoriemedicin, röntgen och IVA-platser är god och de flesta patienterna får sin undersökning eller analys inom utsatt tid. Kapaciteten på centraloperation motsvarar inte efterfrågan fullt ut och där pågår ständigt utvecklingsarbete med syfte att öka den egna produktionen för ökad tillgänglighet till operation i Norrbotten.

Antalet anställda är 795 personer, vilket är en ökning med 38 personer. Rekryteringar har gjorts i flera av divisionens verksamheter, bland annat till Bemanningscentrum som nu har 20 sjuksköterskor att tillhandahålla vårdens verksamheter och till Bild- och Funktionsmedicin som nu är oberoende av inhyrda röntgensjuksköterskor.

Divisionen har en ökning av arbetade timmar för egen personal med 2,5 procent för perioden, motsvarande 15 årsarbetare. Inhyrda timmar har minskat med 8 procent och kostnader med 5 miljoner kronor (mnkr) eller 17 procent. Övertiden har ökat med 8 procent jämfört med förra året och sjukfrånvaron ligger på 5,4 procent.

Divisionens resultat för perioden är ett underskott mot budget med 8 mnkr och prognosen för året pekar mot ett underskott med 5 mnkr. Lägre intäkter till Laboratoriemedicin på grund av minskad volym analyser påverkar ekonomin, samt befintligt underskott inom Bild- och Funktionsmedicin som byggts upp efter flera års ökad efterfrågan på resurskrävande röntgenundersökningar som DT och MR, vilket medfört att verksamheten vuxit ur sin budgetram.

Rapporten finns att läsa i sin helhet under bilaga 1: Delårsrapport division Funktion, tertial 2 2025

Division Länssjukvård 1

Divisionen har ökat antalet anställda och minskat övertiden men har trots det fortsatta utmaningar gällande kompetensförsörjningen, då främst vad gäller dygnet runt-verksamheten.

Divisionen uppvisar en negativ budgetavvikelse på 227 mnkr per augusti 2025. Den årsprognos som lagts per augusti pekar på en negativ budgetavvikelse på 321 mnkr. De främsta bidragande orsakerna till divisionens underskott är höga personalkostnader, främst för inhyrd bemanning, ökade läkemedelskostnader, ökade kostnader för köp av verksamhet samt lägre intäkter.

Tillgängligheten enligt vårdgarantin uppnås ej inom divisionen både när det gäller första kontakt och till operation/åtgärd. Tillgängligheten till första besök inom den somatiska vården och första besök inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har dessvärre försämrats jämfört med januari och tillgänglighet för utredning och behandling inom BUP är fortsatt låg.

Den samlade bedömningen är att divisionens måluppfyllelse inom det strategiska målet *Ekonomi* ej kommer att uppnås. Måluppfyllelse i de strategiska målen *God, jämlik och jämställd hälsa*, *Medarbetare bidrar aktivt med sin kunskap och erfarenhet till utveckling av nya arbetssätt och drar nytta av ny teknik och digitala lösningar* och *Genom hälsosamma arbetsvillkor arbetar vi för ett långsiktigt hållbart arbetsliv* kommer att uppnås. Måluppfyllelse i de strategiska målen *Vården är tillgänglig, hållbar, kvalitativ, patientsäker och finns nära medborgaren* och *Med ett tillitsbaserat ledarskap ges medarbetare delaktighet och inflytande i sitt arbete, för att nå verksamhetens uppdrag, mål och resultat* kommer delvis att uppnås.

Rapporten finns att läsa i sin helhet under bilaga 2: Delårsrapport division Länssjukvård 1, tertial 2 2025

Division Länssjukvård 2

Divisionens främsta utmaning fortsätter att vara antalet öppna vårdplatser och bemanning. Fokus är därför bibehållande av befintliga medarbetare samt rekrytering av nya och omställningen mot en verksamhet som är anpassad för en långsiktigt realistisk bemanning.

Divisionen uppvisar en negativ budgetavvikelse per augusti som uppgår till - 87 mnkr och en förväntad budgetavvikelse per december som uppgår till - 130 mnkr. Framförallt beror avvikelsen mot budget på svårigheter med att bemanna verksamheten, vilket lett till höga kostnader för inhyrd bemanning och köpt vård.

Antalet anställda inom divisionen har minskat med 17 sedan januari samtidigt som den arbetade tiden ökar med 8 årsarbetare, vilket kan förklaras av ökad övertid. Andelen inhyrd bemanning för perioden minskar med 5 årsarbetare medan sjukfrånvaron är oförändrad.

Den samlade bilden är att divisionen ej kommer att uppnå de strategiska målen vad gäller *God, jämlik och jämställd hälsa*, *Vården är tillgänglig, hållbar, kvalitativ, patientsäker och finns nära medborgaren*, *Vi utvecklar ständigt mot en mer patientsäker, högkvalitativ och effektiv verksamhet baserat på eget lärande, forskning och beprövad erfarenhet* samt *Ekonomi*. De strategiska målen *Vi kompetensutvecklar medarbetare och standardiserar våra*

arbetssätt och *Med ett tillitsbaserat ledarskap ges medarbetare delaktighet och inflytande i sitt arbete* är bedömningen att divisionen delvis kommer att uppnå målen.

Rapporten finns att läsa i sin helhet under bilaga 3: Delårsrapport division Länssjukvård 2, tertial 2 2025

Division Nära

Kompetensförsörjning är en utmaning inom divisionen och stort fokus har varit att minska beroendet av inhyrd bemanning för att skapa kontinuitet inom vården. Divisionen minskat antalet anställda med 36 medarbetare jämfört med föregående år. Störst minskning ses inom grupperna vårdadministration, tandvårdsarbete samt sjuksköterskor. Den grupp som ökat mest är socialt och kurativt arbete. Divisionen har även under året minskat andelen inhyrd bemanning motsvarande 7 årsarbetare. Sjukfrånvaron är för perioden 7,2 procent och förklaras framförallt av långdragna virusinfektioner under första halvåret.

Divisionen har inte en ekonomi i balans och redovisar ett ekonomiskt underskott mot budget med 120 mnkr för perioden samt ett prognosticerat underskott med 167 mnkr mot budget för helåret. Divisionen har under året arbetat med ekonomin, med fokus på ekonomiska handlingsplaner med åtgärder och effekthemtagning. Handlingsplanen omfattar åtgärder som kostnadseffektiveringar som minskar beroendet av inhyrd bemanning, se över inköpsmönster och förskrivning av läkemedel.

Införandet av Cosmic har påverkat både tillgänglighet och produktion och verksamheterna arbetar för att komma tillbaka till de ledtider de haft innan införandet. Felsökningar pågår för att fastställa att allt registreras korrekt. Förhoppningen är att inom kort kunna utvärdera införandets effekt på produktion och ekonomin.

Tillgängligheten inom primärvården har varierat i länet, där telefontillgängligheten för perioden uppgår till 73 procent. Verksamheterna har under året arbetat med digitala lösningar så medborgaren kan komma i kontakt med sin hälsocentral via chatten. Verksamheten har under året haft insatser som öppen mottagning och samverkan inom verksamhetsområdet för att öka tillgängligheten i länet. Inom folktandvården mäts tillgängligheten genom andel barn och unga som får komma för undersökning inom sitt planerade intervall, vilket för perioden uppgår till 99 procent. Totala antalet barnbesök har dock minskat vilket härleds till färre barn till följd av sänkt ålder på barn-tandvård.

Den samlade bedömningen är att divisionens måluppfyllelse för strategiska målet delvis kommer uppnås inom utvecklingsområdena *Framtidens hälso- & sjukvård* samt *Kompetensförsörjning*. Inom utvecklingsområdet *Ekonomi* är den samlade bedömningen att divisionens måluppfyllelse inte kommer att uppnås.

Rapporten finns att läsa i sin helhet under bilaga 4: Delårsrapport division Nära, tertial 2 2025

Division Psykiatri

En viktig händelse under året var utvärderingen av SPOT-verksamheten i Piteå. Nu planeras för införande av SPOT-liknande arbetssätt i hela länet. Region Norrbottens arbete har väckt uppmärksamhet nationellt och regionen fick en fjärdedel av den totala summa som Socialstyrelsen har beslutat fördela till regionerna för arbete med utveckling av prehospital akutsjukvård för patienter med psykisk ohälsa. Divisionsledningen har arbetat fram en målbild för verksamheten för de kommande fem åren samt tagit fram en handlingsplan för att nå målbilden, med aktiviteter både på kort och lång sikt.

Slutenvården vid Sunderby sjukhus har det senaste året påverkats av problem med befintliga larm, vilket medfört behov av högre personaltäthet och att alla vårdplatser ej kunnat hållas öppna. Under våren och sommaren har ombyggnation gjorts och de nya larmen installerats, varpå arbetet för att kunna öppna samtliga disponibla vårdplatser tagit ny fart. På grund av neddragningen av vårdplatser i Sunderbyn under hela året har beläggningen varit hög och belastningen därmed stor på medarbetarna.

Divisionen har inte en ekonomi i balans och redovisar ett ekonomiskt underskott mot budget med 26 mnkr för perioden samt ett prognosticerat underskott med 31 mnkr mot budget för helåret. Trots arbete för att minska kostnader så har ökade kostnader för högspecialiserad vård och inhyrd bemanning ökat i motsvarande takt, varför någon förbättring på totalen inte går att se.

Bemanningsläget inom vuxenpsykiatri är utmanande och det saknas fortfarande både sjuksköterskor, läkare och psykologer inom verksamheten. I Gällivare är verksamheten i princip oberoende av inhyrd bemanning och i Piteå finns inte längre behov av inhyrda sjuksköterskor. Övriga delar av verksamheten är beroende av inhyrda läkare och sjuksköterskor. Under årets första tertial sågs en minskning av inhyrda men ett ökat behov under sommaren har gjort att kostnaderna för året nu är uppe på samma nivå som förra året. Sjukfrånvaron har ökat och ligger på 8,8 procent totalt i divisionen. Insatser för att stötta verksamheten pågår.

Rapporten finns att läsa i sin helhet under bilaga 5: Delårsrapport division Psykiatri, tertial 2 2025

Division Regionstöd

Divisionens arbete har under året huvudsakligen präglats av ett riktat fokus på åtgärder för ekonomi i balans samt struktur, ordning och effektivare processer och flöden. Divisionen har med goda resultat arbetat med sex prioriterade uppdrag i syfte att komma till rätta med ekonomin gällande restauranger, lokalvård, vaktmästeri, energieffektivisering, sjukresor samt materialförsörjning.

Vidareutveckling av konceptet "En väg in" pågår genom utredning av ärendehanteringssystem och förbättrad tillgänglighet på Insidan. Verksamheterna har vidtagit flera konkreta åtgärder för att minska riskerna för mutor, jäv och korruption. Kompetenshöjande åtgärder kopplat till välfärdsbrottslighet har genomförts för divisionens chefer och planering pågår för nästa steg. Kompetenshöjande åtgärder har under ledning av HR också genomförts genom internutbildningar, ledarskapsutbildningar, utbildningar inom arbetsmiljö samt workshops. Divisionen har framgångsrikt arbetat med insatser för friskorienterade arbetssätt för att minska sjukfrånvaron och förbättra arbetsmiljön.

Representanter från divisionens verksamheter medverkar i nationella nätverk så som LFU och Best Service för att finna bästa möjliga arbetssätt som sedan tas hem och implementeras löpande i divisionens verksamheter. Flera verksamheter arbetar också med att uppdatera och säkerställa rutiner, styrande dokument och introduktionsmaterial för nya medarbetare.

Divisionens ekonomi är klart förbättrad i jämförelse med helåret 2024. Divisionen redovisar ett underskott mot budget på -1 mnkr. Sjukresor redovisar ett underskott på -12 mnkr, främst till följd av höga kostnader för sjukresor för upphandlad vård och vårdgarantin kopplat till utomlänsvård. Övriga verksamheter inom divisionen redovisar ett överskott mot budget på 11 mnkr, vilket huvudsakligen förklaras av större överskott mot budget inom Inköp & försörjning och Fastigheter samtidigt som Facility Management (FM) redovisar underskott inom främst restauranger, vaktmästeri, cafeterior samt lokalvård.

Rapporten finns att läsa i sin helhet under bilaga 6: Delårsrapport division Regionstöd, tertial 2 2025

Aktuella händelser

Region Norrbotten i lokala medier

Dataintrånget hos leverantören Miljödata får stor uppmärksamhet, både kopplat till Region Norrbotten och andra inom offentlig sektor som använder systemet och därför drabbats. I ett första skede när intrånget blir känt, sen även när det uppdagas att uppgifterna som stulits i attacken publiceras på Darknet.

Psykiatrin fortsätter att lyftas ur flera perspektiv. Det handlar både om åsikter kring kvaliteten på den psykiatriska vården och individuella patienter samt anhörigas upplevelse.

En redaktion undersöker löneskillnader inom Region Norrbotten. Här jämförs undersköterskors löner med de högsta lönerna inom regionen.

Anmälningar till IVO lyfts vid flera tillfällen.

Region Norrbottens pressmeddelanden om positiva förändringar (till exempel minskade kostnader för inhyrd bemanning och ökad operationskapacitet) får visst utrymme.

Avrapportering av pågående ärenden

Nytt patientövervakningssystem

Etapp 2

Installation av nytt patientövervakningssystem med syfte att stärka patientsäkerheten, förbättra patientupplevelsen, främja en bättre arbetsmiljö och öka effektiviteten i arbetsflödet pågår.

Efter en framgångsrikt genomförd Etapp 1 under våren 2025 genomförs nu Etapp 2. Under vecka 38 och 39 genomfördes installation i Piteå, Sunderbyn, Gällivare och Kiruna. Under vecka 40 utfördes utbyte av systemet på berörda hälsocentraler i glesbygd. Utbildningsinsatser och driftstöd pågår parallellt.

Hela projektet för nytt övervakningssystem går hittills enligt plan både vad gäller genomförande och kostnader. Projektgrupp, leverantör och berörda vårdverksamheter arbetar i nära dialog för att genomförandet ska gå så smidigt som möjligt.

Information från verksamheten

Division Medicin och akut omhändertagande

Hud, lunga, infektion och reumatologi

Verksamhetsområdet upplever ett stort inflöde av patienter som påverkar väntetiderna. Det råder dock stor variation mellan de olika klinikerna inom verksamhetsområdet. Patienter som genomgår cancerbehandling via dagvården är prioriterade och nära 100 procent får besök i rätt tid.

I november planerar Infektionsavdelning 35 att öppna upp fler vårdplatser. Rekrytering och planering inför vårdplatsutökningen pågår. Mottagningarna har startat upp uppgiftväxling inom respektive klinik. Sjuksköterskor tar nybesök och återbesök, vilket borde kunna följas i tillgänglighetssiffrorna.

På hudmottagningen påbörjas nu en period med lördagsmottagning som en del i att öka tillgängligheten.

Andelen egna medarbetare har ökat jämfört med samma period föregående år, från 143 i augusti 2024 till 154 anställda i augusti 2025. Andelen inhyrd bemanning har minskat och i nuläget finns inga inhyrda sjuksköterskor på avdelningarna. Behovet av inhyrda läkare kvarstår på samma nivåer som tidigare inom reumatologin. Inom infektion och på lungmottagningen har behovet av inhyrda bemanning bestått av läkare med bakjournskompetens.

Neurocentrum

Sedan 2019 är försäkringsmedicinska utredningar lagstadgat och Försäkringskassan begär utredningar från regionerna för att kunna bedöma personers rätt till ersättning. Senaste åren har rehabiliteringsmedicin utfört mellan 100 och 130 utredningar per år med en intäkt på cirka 4 miljoner kronor (mnkr) per år.

Sedan juni har Försäkringskassan tillfälligt haft beställningsuppehåll gällande försäkringsmedicinska utredningar som utförs av regionerna, och i Norrbotten drabbar detta rehabiliteringsmedicin. Försäkringskassan har äskat ytterligare medel från Socialdepartementet utifrån ökat beställningsflöde och effekterna av föregående års prishöjning. Beställningsstoppet som pågått sedan juni beräknas ha återgått till normaldrift från den 1 oktober.

Den 5–7 november kommer rehabiliteringsmedicin tillsammans med CARF (Commission on Accreditation of Rehabilitation Facilities) att genomföra en internationell kvalitetssäkring av regionens specialistrehabilitering. CARF är en ideell internationell organisation som ackrediterar rehabiliteringstjänster för att säkerställa hög kvalitet och patientens delaktighet. Region Norrbottens specialistrehabilitering är ackrediterad sedan 2013 och genomför kvalitetsgranskningen för femte gången.

Barnsjukvård

Inom Barnsjukvården pågår nu implementeringen av Beyfortus. Beyfortus är ett läkemedel som ges som en injektion för att skydda nyfödda och späda barn samt barn i riskgrupper mot RS-virus.

Redan nu pågår arbete med planering inför nästa sommar för att nyttja resurserna än mer optimalt inom barnsjukvården. Intensiv planering har pågått även inför den dag om “Barn som far illa” som anordnades den 25 september, med över 200 anmällda. En viktig dag för att öka och sprida kunskap i ämnet, som var väldigt uppskattad bland deltagarna.

Lokala programområdet (LPO) *Barn och ungdomars hälsa* samt *Sällsynta sjukdomar* har startat upp. Vid det första mötet diskuterades vilka frågor som ska ges fokus i det fortsatta arbetet. Inom området Barn och unga finns det många olika forum för samverkan, vilka nu kartläggs.

Paramedicin

Teamet för cancerrehabilitering arbetar vidare för att utveckla området inom regionen. Nyligen hölls ett möte med kontaktsjuksköterskor från kirurgen, hematologen och ob/gyn i syfte att hitta samarbetsformer för patienter med behov av särskilda rehabiliteringsinsatser. Under hösten startar “Cancer-café”, som är en öppen samtalsgrupp för personer med cancer, samt en digital träningsgrupp.

Norrbotten klarar inklusionsmålet

Norrbotten klarar inklusionsmålet per diagnos och ligger efter första halvåret

på 72 procent. Inklusionsmålet för regionerna i Sverige är att minst 70 procent av alla cancerpatienter ska utredas enligt ett standardiserat vårdförlopp (SVF), vilket ska minska väntetider och ge en mer jämlik cancervård.

Division Opererande och diagnostik

An/Op/IVA

Arbetet med att förbättra tillgängligheten fortsätter. Fokus ligger både på att öppna fler operationssalar och öka antalet intensivvårdsplatser.

För att kunna fortsätta öka kapaciteten finns ett behov av fler medarbetare inom alla yrkeskategorier. Under hösten har anestesiläkare börjat rotera mellan sjukhusen i länet, vilket minskar behovet av inhyrd bemanning.

Två IVA-sjuksköterskor som studerar via Luleå Tekniska Universitet (LTU) tilldelas priset för Sveriges bästa magisteruppsats inom anestesi och intensivvård. Uppsatsen handlar om hur vården kan förbättras när en patient lämnar intensivvården, genom den så kallade Post Intensivgruppen (PIG). Syftet är att öka patientsäkerheten. Priset delas ut av Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård (SFAI).

Operation Kalix

I Kalix är den första etappen av ombyggnationen färdigställd. Nu finns två operationssalar i drift, vilket gör att fler operationer kan genomföras. Antalet operationer hittills i år överstiger motsvarande period föregående år.

Operation Gällivare

I Gällivare är verksamheten tillbaka i normal drift efter sommarens renovering. Fyra operationssalar används nu igen, och nya operationsbord har installerats. Produktionen har varit något lägre än förra året eftersom färre salar varit öppna, men effektiviteten per arbetad timme motsvarar nivån från föregående år.

Operation Sunderbyn

Sunderbyn har ökat antalet operationer med 4,4 procent jämfört med förra året, och den totala operationstiden har ökat med 6 procent. För att kunna ta emot fler patienter med kort vårdtid (till exempel ett dygns slutenvård) planeras nu patienter in som övernattande på postoperation måndag till torsdag. Detta gör att fler kan få sin operation utförd och att behovet av vanliga vårdplatser minskar.

Intensivvården i Sunderbyn

Intensivvårdsavdelningen i Sunderbyn har i slutet av september lyckats öppna upp ytterligare en IVA-plats, vilket innebär att det nu finns nio intensivvårdsplatser.

Hornhinnedonation

I september startade hornhinnedonation vid Sunderby sjukhus. Donationsan-

svariga läkare och sjuksköterskor samarbetar med patologen och ögonkliniken för att ta tillvara hornhinnor, som sedan skickas till hornhinnebanken i Umeå.

Bild- och funktionsmedicin

Under augusti och september har verksamheten arbetat för att möta den ökade andelen patienter som väntat på undersökning efter sommaren. Genom att genomföra ett betydligt större antal undersökningar än vad som inkommit under perioden har inflöde och kapacitet balanserats, vilket skapat ett stabilt läge inför hösten.

Sedan maj 2025 har två erfarna röntgensjuksköterskor tagit över prioriteringen av datortomografiremisser vid Sunderby sjukhus. Arbetssättet har lett till förbättrat patientflöde, ökad stabilitet i tidsbokningen och frigjord radiologtid – ett gott exempel på uppgiftsväxling. Verksamheten arbetar vidare med att effektivisera såväl administrativa processer som bilddiagnostik, särskilt med stöd av AI. Syftet är att minska den totala belastningen och frigöra resurser till kärnverksamheten, det vill säga att utföra undersökningar och skriva svar.

I början av september togs den första patienten emot i de nyrenoverade lokalerna för klinisk mammografi i Sunderbyn. Ett viktigt steg för att skapa en bättre miljö för både patienter och medarbetare. Arbetet med att byta ut äldre datortomografer fortskrider enligt plan. I september installerades den fjärde av totalt sex nya maskiner, denna gång i Sunderbyn. Förnyelsen av maskinparken är avgörande för att säkerställa modern och effektiv diagnostik samt ett hållbart resursnyttjande.

Laboratoriemedicin

Utredning laboratoriemedicin – IT/MT

I takt med att laboratoriemedicin automatiserar och digitaliserar allt fler analysmetoder, ökar också behovet av stöd från IT/MT. Detta gäller exempelvis ökad serverkapacitet, molntjänster, uppkoppling av instrument samt lagring av bilder och data.

Utökad automation på mikrobiologen

En ny robot som odlar ut prover har installerats på Klinisk mikrobiologi. Det innebär en ökad grad av automation i laboratoriet. Fördelen med att ha en robot som odlar ut prover är en förbättrad kvalitet då alla prover hanteras och stryks ut på ett enhetligt sätt, vilket ger jämnare resultat jämfört med vid manuell hantering. Det är även en tidsbesparing för verksamhetens medarbetare, vilket frigör tid till andra arbetsuppgifter.

Obstetrik och gynekologi

Förlossning och BB Gällivare

Inom Förlossningsverksamheten i Gällivare erbjuds nu möjligheten till vattenförlossningar, vilket har efterfrågats under en längre tid. Medarbetare har genomgått utbildning och verksamheten har tagit fram rutiner och riktlinjer för att säkerställa trygg och säker vård. Detta är ett viktigt steg i ambitionen

att vara en modern förlossningsklinik som erbjuder födande flera valmöjligheter utifrån individuella önskemål.

Division Nära

Primärvård

Inom verksamhetsområde primärvård pågår arbete för att matcha och skapa struktur i och med den nya driftorganisationen, vilken för en del innebär ny chef och nya samarbetsforum.

Planering pågår för verksamhetsåret 2026, både med gemensam verksamhetsområdesplan och kompetensförsörjningsplan. Fokus för allt planeringsarbete är att göra kloka val där verksamheterna får rätt förutsättningar att vara patientfokuserade och ge patienten bästa möjliga kontinuitet.

Verksamhetsområdet fortsätter att ha ekonomi och tillgänglighet som prioriterade fokusområden för att säkerställa att resurser används på bästa möjliga sätt och ser fram emot att börja använda produktions- och kapacitetsstyrning (PKS) som ett verktyg för att ytterligare effektivisera verksamheten.

Psykiatri

Slutenvården i Sunderbyn har en hög belastning och verksamheten arbetar brett med rekrytering och kompetensförsörjning för att komma till rätta med det. Sunderbyn har startat upp arbetsgrupper för att utveckla mobiliteten och så småningom kunna komma igång med SPOT-team inom upptagningsområdet. Verksamheten har träffat flera olika SPOT-team i Västernorrland för att ta del av deras erfarenheter. Arbetsgruppen har ett bra samarbete med enhetschef för SPOT i Piteå som bidrar med erfarenheter och inspel.

I Piteå har verksamheten tillsammans med resten av vuxenpsykiatrin startat en obligatorisk utbildning i suicidprevention för all öppenvårdspersonal. I utbildningspaketet ingår även att utbilda egna instruktörer inom varje verksamhet och därefter fortsätta att utbilda övriga medarbetare. Verksamheten har haft återbesök av LÖF genom SSS-arbetet (Säker Suicidprevention), responsen på utbildningsinsatsen var mycket god och ligger i linje med övrigt arbete. SPOT har för närvarande pågående insatser för 111 patienter.

Rättspsykiatrin

Rättspsykiatrin rapporterar om fortsatt stabilitet inom verksamheten under hösten. Flera förändringar har skett på personalsidan i ledningsgruppen, bland annat enhetschefsrekryteringar och att en säkerhetssamordnare har rekryterats.

Utvecklingsarbetet kring nybyggnation av ny rättspsykiatri fortskrider enligt plan. Från 1 september arbetar en utsedd delprojektledare från verksamheten heltid med projektet, vilket möjliggör ett fokuserat och strukturerat arbete framåt.

Division Regionstöd

Divisionens närstöd har under året tagit fram och implementerat ett nytt arbetssätt. Tillsammans med verksamheterna utförs divisionsövergripande uppdrag för att uppnå bättre och snabbare resultat i utvecklingsfrågor. Arbetet med förfinande av arbetssättet fortgår under hösten och vintern.

Efter sommarens värmebölja har Fastigheter nu startat upp en arbetsgrupp som kommer att arbeta med strategiska frågor kring behov av kyla i regionens fastigheter. Resultatet av arbetet kommer att ligga till grund för kommande reinvesteringsbehov.

Regiongemensamt

Regionstaben

Jämställdhetspriset och jämställdhetsdagen 2025

Norrbottnens jämställdhetspris delas ut av Samverkan för jämställdhet som består av Luleå tekniska universitet, Länsstyrelsen, Norrbottens Kommuner och Region Norrbotten. Juryn för priset består av representanter från de fyra samverkande organisationerna. Syftet med priset är att uppmärksamma goda exempel och inspirera fler aktörer i länet att arbeta systematiskt för jämställdhet.

Under den Regionala jämställdhetsdagen i Luleå onsdag 10 september tilldelades ”Pappasnack”, ett samarbete mellan SSAB och Föräldrasupporten i Luleå kommun, årets jämställdhetspris i Norrbotten. Priset omfattar 100 000 kronor. Årets pristagare lyfts fram för sitt arbete med att öka mäns engagemang i föräldraskapet. Enligt juryn är detta ett område som ofta förbises, men som har stor betydelse för såväl individ som samhälle. Initiativet har genomförts inom en mansdominerad bransch, där män getts verktyg och utrymme att reflektera över sin roll som föräldrar, partners och medmänniskor.

Region Norrbottens etikråd fyller 10 år

Region Norrbottens etikråd firar 10 år – ett viktigt jubileum som uppmärksammas både internt och i sociala medier. Jubileet markerar ett strategiskt, långsiktigt och framgångsrikt arbete med att integrera etik i såväl styrning som vårdverksamhet. Intresset för etikrådets uppdrag och arbetssätt är nationellt stort och är en förebild för många andra regioner.

Hälso- och sjukvårdsavdelningen

Vårdsäkerhetsenheten

Läkemedel

För att möta behovet av stödfunktioner kring läkemedelsordination och förskrivning i nya journalsystemet Cosmic har vårdsäkerhetsteamet tagit fram en utbildning kring läkemedelsmodulen till regionens samtliga hälsocentraler. 26 av 30 hälsocentraler har tackat ja och kommer under hösten att få ta del av utbildningen från två av teamets farmaceuter.

Vårdhygien

Kommunala nätverksdagar för vårdhygieniska frågor nationellt kommer att anordnas i Luleå i början november. Planering sker tillsammans med vårdhygienenheter i norra sjukvårdsregionen.

En inspirationsdag för hygienombud och enhetschefer genomfördes i september. Bild och funktionsmedicin presenterade hur de arbetar med "Hygienytt" och medarbetare från Intensivvårdsavdelningen berättade om sitt vårdhygieniska förbättringsarbete gällande vårdrelaterade infektioner (VRI) och arbete med att förebygga vårdrelaterad pneumoni.

Satsningen "Vägen framåt", ett samarbete mellan Vårdhygien och hälsocentralerna, har nu startat. Vårdhygien besöker inom ramen för satsningen hälsocentraler runt om i regionen enligt ett strukturerat upplägg. Besöken innefattar bland annat dialog med enhetschefer och hygienombud, hygienrund, vårdhygienisk egenkontroll samt information och samtal med medarbetare om det gemensamma ansvaret i det vårdhygieniska arbetet, inklusive basala hygienrutiner. Besöken leder ofta till engagerade och givande diskussioner. De ger också Vårdhygien möjlighet att stödja enheterna i att ytterligare förbättra kvaliteten i det hygieniska arbetet.

Utöver medverkan på enskilda enheters arbetsplatsträffar håller Vårdhygien, som vanligt i början av terminen, föreläsningar för bland annat AT-läkare och nyutexaminerade sjuksköterskor som genomgår kliniskt basår (KBAS).

Smittskydd Norrbotten

Ny ordinarie smittskyddsläkare tillträdde i september och planering för höstens smittskyddsverksamhet är påbörjad. Kontinuitetsplan för Smittskydd Norrbotten har utarbetats och vidareutvecklats i samverkan med regionens beredskapsstrateg.

Efter skolstart noterades en tillfällig ökning av Covid-19, men under de senaste veckorna har en nedåtgående trend syns. Arbete pågår med planering inför höstens vaccinationsinsatser mot influensa och Covid-19, inklusive informationskampanjer.

Medarbetare på Smittskydd har fått internutbildning i smittskyddsjuridik av regionens jurister. De deltar i ett nationellt juridiskt nätverk för diskussion av aktuella juridiska smittskyddsfrågor.

Gällande lägesbild för smittsamma sjukdomar ses just nu låga nivåer av harpest och sorkfeber. Hittills har under 2025 33 fall av gonorré konstaterats, vilket är högre än normalt för regionen. 56 fler fall av ESBL (samlingsnamn för enzymer som en viss grupp tarmbakterier kan bära på) konstaterades under perioden januari till september. Det är en ökning motsvarande 30 procent jämfört med samma period föregående år. Ökningen kan tala för att antibiotikaresistenta bakterier är ett växande problem i regionen.

HR-avdelningen

Sommarrekrytering 2025

Inför årets rekrytering fattades ett divisionsgemensamt beslut om att skapa en tydligare väg in för intressenter. Sommarrekryteringen 2025 genomfördes, liksom föregående år, via samlingsannonser riktade mot befattningar inom hälso- och sjukvård samt inom restaurang, service och IT/MT. Alla orter i Region Norrbotten inkluderades. Rekryterings- och annonseringsinsatser gjordes centralt och samlat. Tidigare år gjordes mellan 60–70 olika annonser i länet.

Utvärdering och resultatet visar att under 2025 inkom totalt 502 ansökningar. Enligt återrapportering från verksamheterna ökade också antalet sommarvikarier som faktiskt anställdes, från cirka 40 personer 2024 till omkring 100 personer 2025. En ytterligare förbättring var att kandidater som inte erbjöds sommarjobb inom en viss verksamhet kunde matchas och anställas i en annan verksamhet utan att lämna in en ny ansökan, samt fick återkoppling under och efter att rekryteringsprocessen var slutförd.

Kampanjen "Sveriges bästa sommarjobb"

För fjärde året genomfördes Region Norrbottens rekryteringskampanj med syfte att anställa sommarvikarier till länets sjukvård. Regionen erbjuder fri resa och boende under de veckor de arbetar i våra verksamheter. Årets kampanj resulterade i ett hundratal kontakter och anställning av 37 sommarvikarier, vilket motsvarar 160 arbetsveckor eller fyra veckors semester för 40 personer.

I årets kampanj prioriterades sjuksköterskor och undersköterskor för orterna Gällivare, Kiruna, Jokkmokk, Arvidsjaur, Arjeplog och Pajala. Dessutom var kraven högre på att vikarien skulle ha minst två års erfarenhet i yrket samt kunna arbeta minst tre sammanhängande veckor.

Exempel på övriga initiativ och aktiviteter

- Genomfört en mentorsdag för chefer
- Startat upp ledarskapsprogrammet "Morgondagens chefer"
- Slutfört arbete med karriärvägar för flera yrkeskategorier, bland annat undersköterskor, fysio-, arbetsterapeut, psykologer.
- Deltagit i Pride-planering och genomförande
- Delaktig i uppbyggnaden av Gällivarenätverket, en viktig del i regional samverkan
- Utökat öppettiderna för HR-supporten
- Genomfört digitalt informationstillfälle för läkare, läkarchefer och schemaläggare avseende arbetstidsförläggning
- Tagit fram nytt material för medarbetarsamtal och lönekriterier/lönedia-log

Ekonomiavdelningen

Produktions- och kapacitetsstyrning (PKS)

Arbetet inom fokusområde 1 i programmet *Tillgängliga för norrbottningen* konkretiseras stegvis. Regionens ledningsgrupp har beslutat om en plan för utrullning av systematisk produktions- och kapacitetsstyrning. Planen är flerårig och sätter grunden för styrningen av införandet. Utrullning inleds i januari 2026.

Under Q4 2025 kommer utbildningsinsatser och andra förberedelser att genomföras för att utrullningen ska kunna gå enligt plan. Regiondirektören har även fastställt instruktioner för hur ansvar och arbetsuppgifter för PKS ska fördelas i organisationen. Möten med Socialstyrelsen har genomförts på olika nivåer i organisationen från och med september, dessa fortsätter i oktober och avslutas den 3–4 november med möten i Luleå och Gällivare där samtliga berörda chefer och stödresurser är inbjudna.

Resurser avsätts även för att förbättra uppföljningen av effekter av PKS-arbetet med ambitionen att automatisera och tillgängliggöra indikatorer för styrning och ledning.

Beställarfunktionen

Förstärkning av beställarenheten inom ekonomiavdelningen kommer att ske för att möjliggöra en förstärkt uppföljning av vårdvalet primärvård liksom arbetet med avgiftshandboken.

Svensk Handels Varningslista

TV4 har nyligen uppmärksammat att nästan 100 kommuner felaktigt har betalat fakturor på miljonbelopp till företag på Svensk Handels Varningslista.

I Region Norrbotten finns rutiner för att kontrollera samtliga nyupplagningar av leverantörer samt daglig kontroll av förändringar i varningslistan mot redan upplagda leverantörer. För att ytterligare stärka och automatisera rutinerna kommer nya IT-verktyg att införas för betalkontroll. Inom ekonomistöd arbetas även, som ett led i internkontrollarbetet för att förhindra välfärdsbrottslighet, med att utveckla nya förbyggande kontrollfunktioner.

Ägarbidrag Svensk Luftambulans, SLA

Svensk Luftambulans (SLA) har under våren inkommit med en begäran om en uppräknings av ägarbidragen med 3,9 procent, varav det för Region Norrbotten skulle innebära en uppräkning med 3,2 procent. Den lägre uppräknings för Region Norrbotten beror på en bedömd minskning av antalet flygtimmar för 2026 jämfört med 2025. Efter dialog mellan medlemmarna är överenskommelsen att uppräknings bidraget utifrån begäran. Region Norrbottens bidrag för 2026 uppgår därmed till 65 234 tusen kronor (tkr), vilket har räknats in i sin helhet i den strategiska planen som beslutades av regionfullmäktige i juni 2025.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

I hälso- och sjukvårdsdirektörens rapport från den 24 september kan ni som vanligt läsa om division Nära, som rapporterat om såväl primärvård som folktandvård, samt information från utvecklingskansliet för Nära vård.

Rapporten finns att läsa i sin helhet under bilaga 7: Hälso- och sjukvårdsdirektörens rapport 24 september

Regionala utvecklingsnämnden

I regionala utvecklingsdirektörens rapport från den 26 september kan ni som vanligt läsa om aktuella händelser och information från enheten för näringsliv och samhälle samt kulturenheten. Bland annat redogörs för ett stort antal konferenser som regionen närvarat vid, fördelning av de utbetalda tilldelade statliga utvecklingsmedlen, samt nyheter från Regionbiblioteket och Norrbottens museum.

Rapporten finns att läsa i sin helhet under bilaga 8: Regionala utvecklingsdirektörens rapport 26 september

Analysrapporter

Avrapportering av uppdrag enligt 2025 års analysplan

Regionen fastställer årligen en analysplan som identifierar prioriterade områden för att stödja utvecklingen av den regionala verksamheten. Dessa analyser kompletterar den löpande uppföljningen och fokuserar på strategiskt viktiga frågor.

Kärnämnen inom psykiatri

Denna rapport utgör ett strategiskt underlag för planering och resursfördelning inom psykiatri. Den belyser strukturella skillnader mellan psykiatrisk och somatisk vård, analyserar kostnader, vårdkontakter, diagnoser och könsskillnader.

Sammanfattande slutsatser

Höga kostnader i samhället och i Region Norrbotten

Psykiska sjukdomar och beteendestörningar är den största diagnosgruppen inom socialförsäkringssystemet. I januari 2024 omfattade 48 procent av de pågående sjukfallen en psykiatrisk diagnos. Dessa diagnoser är också bland de mest kostsamma inom vården totalt inom Region Norrbotten, med vårdkostnader motsvarande 877 miljoner kronor (mnkr) år 2023.

I specialiserad vård står psykiatriska diagnoser för 40 procent av kostnaderna bland de 20 mest resurskrävande diagnoserna.

Strukturella skillnader i specialiserad vård

Specialiserad psykiatrisk vård kännetecknas av kontinuerlig behandling av

långvariga tillstånd. Patienter inom psykiatrin har i genomsnitt 9,75 kontakter per år, jämfört med 3,89 kontakter inom somatisk vård. Trots en lägre kostnad per kontakt leder den höga frekvensen och komplexiteten till högre kostnader per individ.

Antalet patienter i psykiatrin i Region Norrbotten 2023 (cirka 12 000) är avsevärt färre än i somatisk vård (över 100 000), vilket illustrerar att psykiatrin kräver mer resurser per individ.

Kostnadsdrivande diagnosområden

ADHD är den största kostnadsdrivaren i öppenvården (61 mnkr år 2023, +40 procent sedan 2021). Psykiska störningar kopplade till opioider är näst störst (43 mnkr, + 39 procent sedan 2021), vilket understryker beroendeproblematikens resurskrav, särskilt bland män.

Neuropsykiatriska tillstånd är den sammantaget mest resursintensiva diagnosgruppen inom öppenvården. Affektiva tillstånd (till exempel depression) och ätstörningar är vanligare bland kvinnor, medan schizofreni och beroende är vanligare och mer kostsamma bland män. Psykossjukdomar kräver omfattande resurser per individ, särskilt inom slutenvården.

Könsskillnader i vård och kostnader

Inom BUP är både kostnader och kontaktfrekvens betydligt högre för flickor än för pojkar. Rättpsykiatrin domineras av män och kostnaden för män är ungefär sex gånger högre än för kvinnor inom slutenvården.

Inom allmänpsykiatrin står kvinnor för en större andel av både vårdkostnaderna och antalet vårdkontakter. Män har högre kostnader inom schizofreni och beroende, kvinnor inom affektiva tillstånd och trauma/stressrelaterade diagnoser.

Summerande slutsatser

- Psykiatriska diagnoser utgör en betydande och ökande andel av vårdkostnaderna
- Neuropsykiatriska diagnoser och beroendeproblematik är de största kostnadsdrivarna
- Könsskillnaderna i diagnosförekomst, vårdsökande och kostnader är tydliga och behöver beaktas i fortsatt planering

Avslutande rekommendationer

Rapportens slutsatser visar på de områden inom psykiatrin som kräver mest resurser och där det finns stora vårdbehov. Rapporten pekar på behovet av långsiktig uppföljning och föreslår att könsspecifika skillnader bör beaktas i framtida planering. Storleken på olika diagnosgrupper ger insikter om prioriteringsordning bland patientgrupper, vilket bör vara en faktor att fortsatt fästa avseende vid.

Rapporten finns att läsa i sin helhet under bilaga 9: Kärnämnen inom psykiatrin, slutversion maj 2025

Bilagor

1. Delårsrapport division Funktion, tertial 2 2025
2. Delårsrapport division Länssjukvård 1, tertial 2 2025
3. Delårsrapport division Länssjukvård 2, tertial 2 2025
4. Delårsrapport division Nära, tertial 2 2025
5. Delårsrapport division Psykiatri, tertial 2 2025
6. Delårsrapport division Regionstöd, tertial 2 2025
7. Hälso- och sjukvårdsdirektörens rapport 24 september
8. Regionala utvecklingsdirektörens rapport 26 september
9. Kärnämnen inom psykiatrin, slutversion maj 2025